

Al 'núvol' de Caballé des de la 'terra' de Muti

TEXT
Marcel Gorgori
 <marcel37@terra.es>
 Periodista i escriptor

IL·LUSTRACIÓ
Sergi Solans

Rellegint la conversa amb **Montserrat Caballé** publicada al darrer número de 440 CLÀSSICA amb motiu de la celebració dels seus 50 anys al Liceu, em va cridar l'atenció la manera com la soprano descriu l'estat més sublim al qual, segons ella, un gran cantant pot arribar a dalt d'un escenari. És un estat sempre buscat però, segons Caballé, no sempre aconseguit en què, en plena comunió amb la resta de cantants i de músics, l'artista té la sensació de ser en un núvol, de no ser exactament en aquest món, sinó en un altre que li fa oblidar per complet que és davant una sala plena de gent, que hi és per cantar el màxim de bé possible i que, al llarg de la funció, haurà d'afrontar un nombre considerable de dificultats vocals que haurà de resoldre a l'alçada del seu nom i del seu prestigi.

En aquest estat artístic superior, en aquest núvol segons Caballé, s'hi arriba cantant les notes de la partitura, sí, però les transcendeix, perquè quan l'artista s'hi troba, ni és gaire conscient que canta, ni està gaire pendent de les notes que ha de fer: simplement aquestes flueixen per si mateixes com a aliment natural d'un món d'emocions fet de música.

No m'he pogut estar de relacionar aquesta imatge amb una altra de semblant que recordo que va explicar el gran director d'orquestra **Riccardo Muti** el dia que va ser investit Doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona, l'octubre del 2003. Muti va dir: la música més profunda, la més sublim, la que tot gran artista ha de buscar en les seves interpretacions, no és la que fan les notes en si mateixes, sinó la que hi ha 'entre' les notes. Entre nota i nota, va dir, hi pot haver la màxima tensió, hi pot haver un misteri que transcendeixi la simple suma de les notes i que et pot portar a un món superior en el qual un gran director d'orquestra, si ho és, ha de voler fer entrar els músics, els cantants i també el públic.

Sembla, doncs, que hi ha força coincidència en l'objectiu desitjat pels dos artistes i que aquest món al qual es referia Muti té força punts en comú amb el núvol que esmenta **Montserrat Caballé**.

Ara bé, fa uns mesos **Riccardo Muti** va demostrar que, a banda de creure que un gran músic ha d'intentar fer-nos tocar els núvols amb els dits, hi ha ocasions en què també s'ha de comprometre en afers més terrenals. Va ser a l'Òpera de Roma on, en el marc dels actes de commemoració del 150è aniversari de la creació d'Itàlia, tal com avui la coneixem, es va programar la representació de l'òpera *Nabucco*, de **Giuseppe Verdi**. Abans de començar l'òpera, el cap del Govern italià, Silvio Berlusconi, ja

va haver d'entomar que Gianni Alemanno, alcalde de Roma i exministre del seu propi Govern, denunciés en el seu parlament les retallades que s'han fet al pressupost de Cultura d'aquell país. Però l'autèntic mal tràngol d'aquella nit per a Berlusconi va arribar quan, després de la interpretació del famós cor "Va pensiero" (en el qual els esclaus hebreus ploren la pàtria perduda), i enmig dels aplaudiments d'un públic enardit que demanava el bis i que no parava de cridar 'Visca Verdi' i 'Llarga vida a Itàlia', el senyor Muti, des de la seva posició al capdavant de l'orquestra, es va tombar cap a la sala i va dir: "Sí, estic d'acord amb tot això. Però jo, com a italià que viatja per tot el món, estic molt dolgut pel que està passant al meu país. I sí, avui concediré el bis que demaneu –cosa que Muti no fa gairebé mai–, però si ho faig és només perquè aquesta nit, quan fa un moment el cor cantava 'Oh mia patria, ài bella e perduta', he pensat que si nosaltres matem la cultura sobre la qual ha estat fonamentada la història d'Itàlia, la nostra bella pàtria estarà, realment, perduda".

Com us podeu imaginar, aquestes paraules van ser seguides d'un molt emocionat aplaudiment, no només del públic de la sala, sinó també dels mateixos membres del cor a dalt de l'escenari que, trencant les seves posicions escèniques, es van posar dempeus per retre'l. Llavors Muti va continuar: "Avui som a casa, som al teatre de la capital, i tots tenim un sentiment per Itàlia. Per això, si volguéssiu afegir-vos a nosaltres, jo us proposo que aquest bis, avui, el fem tots junts". Les ja emotives notes de la famosa peça de Verdi, més les veus de tot el teatre dret, més les llàgrimes evidents d'alguns dels membres del cor mentre cantaven, van deixar clar que aquella nit els assistents a l'Òpera de Roma van entrar directes al núvol de Caballé, des de la terra de Muti.